

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Solvuntur argumenta ex autoritate,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Futura non expectat, præterita non recogitat &c.

Quantum fundamentum nostræ conclusionis, desumptum ex perfectione divinæ scientiæ, articulo sequenti declarabitur: ostendimus enim realem futurorum contingentium in æternitate præsentiam, necessariam esse ut scientia Dei ad illa terminata, sit invariabilis, & intuitiva; eaque semotà, Dei cognitionem fore mutabilem & abstractivam, subindeque imperfectam.

§. V.

Solvuntur argumenta ex autoritate.

229. **C**ontra nostram conclusionem obijciunt Adversarij aliqua testimonia S. Thomæ, in quibus non aliter videtur ponere præsentiam rerum in æternitate, quam ut cognitæ sunt à Deo, & prout sunt in ejus præsentia æterna. Dicit enim hic articulo 13. *Omnia quæ sunt in tempore, sunt Deo ab æterno præsentia, non solum e ratione, quæ habet rationes rerum apud se presentes, ut quidam dicunt: sed quia ejus intuitus fertur ab æterno super omnia, prout sunt in sua præsentia. Ubi duplicem ponit præsentiam, unam in ideis, aliam in scientia visionis: Sed utraque est intentionalis, ut patet: Ergo S. Thomas, non aliam videtur agnoscere rerum temporalium in æternitate præsentiam, quam objectivam & intentionalem.*

Præterea, Idem S. Doctor 1. 2. quæst. 91. art. 2. ad 1. hæc scribit. *Ea quæ in seipsis non sunt, apud Deum existunt, in quantum sunt ab ipso cognita & præordinata.* Et quæst. 1. de verit. art. 3. ait: *Futura contingentia, antequam sint, præexistere in duobus, nempe in præsentia divina, & in causis creatis.*

Confirmant hæc omnia, testimonio Aegidij Romani, Hervæi, aliorumque veterum Thomistarum, supra citatorum, qui negant præsentiam realem futurorum contingentium in æternitate, & solam objectivam, & intentionalem admittunt.

230. Hæc tamen parùm urgent, tum quia de mente S. Thomæ clarè constat ex dictis §. 2. Tum etiam, quia primum testimonium favet nostræ sententiæ, quia (ut ibidem observavimus) S. Doctor eo loco, ex præsentia futurorum contingentium in æternitate, infert Deum illa intuitivè videre: Ergo sentit, quòd intuitio non est ratio præsentia, sed potius physica & realis illorum in æternitate præsentia, est ratio intuitionis, seu visionis, ut magis constabit ex dicendis articulo sequenti.

231. Ad secundum & tertium dicendum est, S. Doctorem in his locis explicare præsentiam objectivam & cognitionis, quam futura contingentia habent ab æterno in mente divina, sive in ejus præsentia; non negare tamen præsentiam realem & physicam, sive præsentiam durationis, quam habent in æternitate, ratione ipsius æternitatis; cum sit mensura infinita simul & indivisibilis, ambit & continet modo quodam indivisibili & immutabili, durationes omnium rerum temporalium, & omnia quæ in eis existunt. De hac tamen secunda præsentia, in his locis non fecit mentionem, sed tantùm de prima, quia hæc solùm proposito suo conducebat: ibi enim solùm intendebat explicare, quomodo lex æterna sit ab æterno in Deo; & quomodo futura sint in præsentia divina, ut inde impriman-

tur in mente Prophetæ eorum revelationes.

Ad confirmationem in primis dico, quòd cum mens Sancti Thomæ adeo manifesta sit, magis illi adhaerendum est, quam aliis Doctoribus. Secundò respondeo Doctores illos solum negasse coexistentiam physicam futurorum cum Deo in æternitate, adæquatè sumpta, & secundùm totam suam existentiam virtualem: non autem in æternitate inadæquatè considerata, & secundùm aliquam ejus virtualitatem. Vel etiam solum negasse præsentiam futurorum in æternitate, per quandam anticipatam productionem illorum in æternitate, distinctam ab illa, quæ producuntur in tempore. In quo etiam sensu illam negant Discipuli Divi Thomæ.

Obijciunt secundò Adversarij plura testimonia Scripturæ, in quibus dicitur res omnes fuisse creatas in tempore, Deum in principio creasse cælum & terram, illum fuisse, priusquam montes fierent, aut formaretur terra & orbis &c.

Verùm hæc omnia frivola sunt, & ne leviter quidem attingunt Thomistarum sententiam, qui, ut jam dicebamus, non dicunt res temporales esse Deo præsentem in æternitate, per anticipatam earum productionem in æternitate, distinctam ab illa quæ in tempore producuntur (ut imaginantur Adversarij) sed solum per extensionem virtualem ipsius æternitatis, ad illam differentiam temporis, in qua res fuerunt à Deo, in propria mensura, & duratione productæ. Quare non negamus illas in tempore incepisse, sed tantùm volumus talem productionem & creationem temporalem, fuisse Deo ab æterno realiter præsentem in sua æternitate, quatenus illa ratione suæ infinitatis ad eam virtualiter se extendebat, eamque in sinu suo vastissimo, & infinito continebat.

Obijciunt tertio quædam testimonia Sanctorum Patrum: Dicit enim Augustinus 12. de Civit. cap. 25. *Res antequam fierent, non fuerunt: sed ante dico, æternitate, non tempore.* Sentit ergo Sanctus Doctor, res antequam essent productæ, non solum non fuisse in priori tempore, sed neque in æternitate. Et in sermone 11. de verbis Apostoli ait: *Deus habet electos suos apud semetipsum, non in sua natura, sed in præsentia sua.* Item Isidorus libro de summo bono cap. 8. *Si tempora (inquit) semper essent Deo præsentia, non essent tempora, sed æternitas: quia non mutarentur, sed starent.*

Respondeo quòd quando D. Augustinus dicit, *res antequam essent, non fuisse prius æternitate*, intelligendus est, non fuisse prius in æternitate, tanquam in propria & adæquata mensura. Vel non fuisse prius in æternitate, ut virtualiter correspondente tempore imaginario, quòd illarum productionem præcessit: non negat tamen illas fuisse in æternitate, secundùm quòd æternitas, ratione suæ infinitatis, virtualiter se extendit ad illam differentiam temporis, in qua fuerunt productæ: imò talem præsentiam realem & physicam rerum temporalium in æternitate, in sensu jam explicato, clarissimè S. Doctor expressit locis §. 3. relatis.

Ad secundum testimonium similiter dico; illum solum intendere, Deum non habere ab æterno suos electos in sua natura: id est in eorum propria duratione & mensura, sed solum in sua præsentia, & in mensura superiori suæ æternitatis. Vel etiam solum velle, Deum non habere

ab aeterno electos in sua natura, quia non habet illos speciali modo sibi in natura substantialiter unitos & conjunctos, sed in sua tantum praescientia & praedestinatione aeterna.

Ad locum Iudori dicendum est, illum nihil aliud intendere, quam quod si res temporales peterent ex sua ratione semper Deo esse praesentes; ita ut illis repugnaret successio, fluxus, ac mutabilitas in propria illarum duratione & mensura, non essent temporales, sed aeternae. Non negat tamen tempora esse Deo praesentia in aeternitate, per extensionem ipsius aeternitatis ad res temporales, & ad omnes temporis differentias; sed hanc praesentiam expressè docet cap. 6. ejusdem libri, his verbis. *Omnia tempora praecedit divina aeternitas, nec in Deo praeteritum, praesens, & futurum aliquid creditur: sed omnia praesentia in eo dicuntur, quia aeternitate sua cuncta complectitur.*

§. VI.

Solvuntur aliae objectiones ex ratione petite.

236. **C**ontra nostram conclusionem multipliciter insurgunt Adversarij, & varia in illam argumentorum tela detorquent. In primis enim sic arguunt. Implicat aliquid alicui coexistere, nisi illud prius in se existat; coexistentia enim, cum sit relatio mutua, duo simul existentia importat: Sed Antichristus v. g. nunc non existit in se: Ergo nunc Deo in aeternitate non coexistit.

237. Communis solutio hujus argumenti est, eodem modo quod unum coexistit alteri, debere existere in se: Antichristus autem, etsi nunc non existat in se, copula uniente pro nunc nostri temporis, & in ordine ad propriam mensuram; existit tamen nunc in seipso, copula uniente pro nunc aeternitatis, & in mensura illa inadaequata & superexcedente; ac proinde, licet non coexistat Deo in propria duratione, & in nunc nostri temporis, coexistit tamen Deo, in mensura aeternitatis. Quod ut plenius innotescat.

Nota primò, Verbum in hac propositione, *Antichristus ab aeterno Deo coexistit*, posse unire extrema pro nunc nostri temporis, vel pro nunc aeternitatis semper praesentia. Nota secundò, posse unire pro nunc aeternitatis, ut correspondente vel aequivalente huic nostro tempori; vel ut tantum aequivalente nunc futuro temporis, in quo Antichristus erit. Dicimus ergo, quod si in illa propositione, *Antichristus nunc Deo in aeternitate coexistit*, verbum uniat pro hoc nunc nostri temporis, vel pro nunc aeternitatis huic correspondente, illa est falsa. Si autem verbum uniat pro nunc aeternitatis, correspondenti nunc futuro, quod Antichristus in propria duratione erit, sic est vera.

238. **I**nstabis: Impossibile est Antichristum coexistere Deo in nunc aeternitatis, quocumque modo considerato, nisi existat saltem in ipsa aeternitate; coexistentia enim importat mutuam extremorum existentiam, in ea saltem mensura, in qua coexistunt: Sed Antichristus non existit in aeternitate: Ergo non coexistit Deo in nunc aeternitatis. Minor probatur dupliciter. Primò quia si Antichristus nunc existeret in aeternitate, verum esset dicere de illo, quod existeret ab aeterno; existere enim in aeternitate, idem est ac ab aeterno existere: Sed Antichristus

Tom. I.

A non existit ab aeterno, ut est certum de fide: Ergo non existit in aeternitate.

Secundò, Si Antichristus in aeternitate existeret, deberet esse in ea productus, cum existentia non possit illi communicari, nisi medià creatione vel productione: Sed hoc non potest dici, aliàs ille bis produceretur; in aeternitate scilicet, tanquam in mensura superiori; & in tempore, tanquam in propria mensura, in qua ille aliquando debet exitere: Ergo &c.

239. **R**espondeo concessa Majori, negando Minorem, ad cujus primam probationem, distinguo Majorem. Si existeret in nunc aeternitatis, adaequatè sumpto, & secundum totam extensionem virtuales quam continet, esset ab aeterno, concedo. Si existeret in nunc aeternitatis, inadaequatè sumpto, & secundum aliquam tantum ejus virtualitatem, nego.

240. **E**xplicatur: Aliud est Antichristum esse ab aeterno, & aliud illum existere in aeternitate. Ut enim esset ab aeterno, deberet ejus existentia ad totam aeternitatem coextendi, eo ferè modo quo illi coextenderetur tempus infinitum si daretur, ac proinde deberet mensurari ab aeternitate adaequatè sumpta, & secundum omnes sinus & partes virtuales quas continet. Ut autem dicatur nunc esse praesens & existens in aeternitate, hoc non requiritur; sed satis est, quòd illa differentia temporis, in qua aliquando existet & erit praesens, nunc contineatur ab ipsa aeternitate; & quòd illa, ratione suae infinitatis, ad eam virtualiter se extendat: quod est existere in aeternitate inadaequatè, & secundum aliquam tantum ejus virtualitatem.

241. **A**d secundam probationem ejusdem Minoris, nego sequelam Majoris: Ut enim Antichristus dicatur praesens & existens in aeternitate, non requiritur quòd in ea producat (sicut imaginantur Adversarij) sed sufficit quòd ejus productio, quae erit in tempore, sit praesens in aeternitate. Ratione enim productionis temporalis & futurae, dicitur Antichristus praesens & existens in mensura aeternitatis, ob rationem saepius allegatam; quia cum aeternitas sit mensura infinita & indivisibilis, continet non solum res praesentes, sed etiam praeteritas, & futuras, in unico nunc indivisibili.

242. **S**ecundò Adversarij sic arguunt. Implicat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria, sibi in se intrinseca: At Antichristus v. g. non existit ab aeterno in propria mensura: Ergo nec in aeternitate, quae est aliena, illique extrinseca. Minor est certa de fide: Major autem, in qua est difficultas, probatur multipliciter. Primò, quia prius est aliquid existere in se, quam in alio sibi extrinseco: Ergo implicat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria.

ESecundò probant eandem Majorem exemplo loci, nam locus est minus extrinsecus corpori locato, quam aeternitas sit creaturae in ea realiter existenti: At implicat quòd corpus non existens in se intrinsecè, ambiatur à loco extrinsecè; repugnat enim v. g. quòd aliquod corpus sit sub caelo, tanquam sub primo locante, nisi existat in aliquo loco inferiori, sibi proprio & adaequato: Ergo idem quod prius.

Tertiò, Ab exemplo durationis motus primi mobilis, mensurantis extrinsecè haec inferiora. Implicat enim motum sublunarem realiter existere in duratione motus primi mobilis,

Ll ij